

ประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี*
THE EFFECTIVENESS OF THE FIVE PRECEPTS OBSERVING VILLAGE
PROJECT MANAGEMENT AT RATCHABURI PROVINCE

พระมหานิกธ ฐานุตโร

Phramaha Nigorn Thanuttaro

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University

E-mail: nigorn16082560@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณทำการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์ในเขตจังหวัดราชบุรีทั้งหมดจำนวน 515 รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ด้วยสถิติขั้นสูง ผลวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 21 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 253 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .213 ถึง .977 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การจัดการองค์การและงานบุคลากร โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .977 แสดงว่า คือการจัดการองค์การเพิ่มขึ้น งานบุคลากรก็เพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ การจัดการองค์การและการกำกับดูแลเป็นการควบคุม โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.970 แสดงว่าการจัดการองค์การเพิ่มขึ้นการกำกับดูแลเป็นการควบคุมจะเพิ่มมากขึ้นด้วย

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; บริหารจัดการ; โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

Abstract

The objectives of this research article were to study the causal factors, effectiveness of the management of the 5 Precepts Village Project, Ratchaburi Province using the quantitative research to collect data from

* Received December 5, 2020; Revised December 10, 2020; Accepted December 16, 2020

515 samples who were administrative monks in Ratchaburi Province with questionnaires and analyzed data with statistical package program. The findings were that: when considering the correlation between 21 observable variables, it was found that the relationship between the variables with a statistically significant difference from zero ($p < .01$) was 253 pairs with the range coefficient In the range. of 213 to. 977. When considering the correlation of observable variables, it was found that all variables were statistically significant ($p < .01$) and were positive, indicating that the correlation of all variables was In the same direction. The most correlated variables were Organizing and Staffing, with a statistically significant correlation value at a .01 level of .977, indicating that Organizing Increased, Staffing has also been increased. And the second most correlated variables were Organizing and Controlling, with a statistically significant correlation scale at a 0.01 level of 0.970, indicating that Organizing increased, Controlling will increase as well.

Keywords: The Effectiveness; Management; Five Precepts Observing Village Project

บทนำ

คุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลเป็นค่านิยมพื้นฐานหรือระบบคุณค่าสำหรับการ ยึดถือและประพฤติปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงผาสุกของ ประเทศชาติและประชาชนสังคมประเทศใดผู้ปกครองและประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม การปกครองมีธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นจะเข้มแข็งประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในทาง ตรงกันข้าม หากสังคมประเทศใดขาดเสียซึ่งคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นย่อมอ่อนแอ แตกแยกและอาจถึงขั้นล่มสลายได้ ปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลใน สังคมไทยได้สะสมตัวมายาวนาน แผ่ขยายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนปัญหาได้กระจายไปทั่วทุกวงการและทุกระดับ ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ความขัดแย้งแตกแยกของคนในชาติอย่าง รุนแรง จนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาการเมืองและเข้าสู่ กระบวนการปฏิรูปครั้งใหญ่ สาเหตุหลักก็มาจากความบกพร่อง ความเสื่อมทางคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลของบุคคลในสังคม ดังนั้นการปฏิรูปประเทศจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม

และธรรมาภิบาลของสังคมไทยทั้งระบบ (กฤษฎา แซ่หลี่, 2562; พระมหาเสาร์คำ ธมมธีโร และคณะ, 2563)

ศีลนั้น เชื่อว่าเป็นรากฐานของความดีในทางพระพุทธศาสนาความดีหรือว่าเป็นสิ่งที่ทำให้คนไม่เป็นสัตว์เพราะเป็นการเว้นจากการเบียดเบียน การทำร้ายผู้อื่นและตนเองด้วยการฆ่าการทำร้ายเว้นการลักการปล้นการฉ้อโกงเว้นจากการทำผิดทางเพศโดยการละเมิดสิทธิของผู้เป็นเจ้าของและการพูดปดหลอกลวงไม่จริงใจต่อกันได้จากการดื่มน้ำเมาเสพของเสพติดสิ่งเหล่านี้คือ 5 การงดเว้นดังกล่าวเรียกว่าศีลซึ่งแปลว่าปกติธรรมดาและตามปกติธรรมดาของคนทั่วไปก็ไม่ได้ฆ่าเขารักเขาเป็นต้น (สมเด็จพระญาณวโรดม, 2552) การสร้างความปรองดองสมานฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปรองดองในจิตใจของ แต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 (พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, 2558) โดยการจัดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีข้อดีอยู่หลายประการ แต่ ประการสำคัญ คือ ทำให้พระสงฆ์มีประสบการณ์ในการบริหารโครงการมากยิ่งขึ้น เช่นการติดต่อประสานงานทั้งองค์กรคณะสงฆ์ และส่วนงานราชการ ซึ่งมีส่วนทำให้พระสงฆ์เกิดความเข้มแข็งยิ่งขึ้น และเป็นตัวทำให้พระสงฆ์มีทักษะในการบริหารโครงการ เช่น มุ่งองค์ความรู้ในการประเมินผล สำเร็จของการดำเนินโครงการ (พระครูวินัยธรเอก เดชวโร, 2560) ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะใช้อะไรเป็นเครื่องยึดโยงจิตใจไม่ให้มนุษย์กระทำความชั่วหรือเป็นท่าทางอารมณ์คำตอบนี้น่าจะตรงกันกับทางศาสนานั้นคือต้องเข้าใจศาสนาของตนเองอย่างถูกต้องและปฏิบัติตามหลักของศาสนานั้นตามหลักของพุทธศาสนาถือว่าศีลนั้นเป็นข้อปฏิบัติขั้นเริ่มแรกสุดที่มุ่งไปความประพฤติดีพื้นฐานโดยเน้นการความเชื่อต่าง ๆ (พระศรีสุทธิโมลี, 2524; พระเทพสิงหวรจารย์ โสภณ โสภณ, 2562)

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามหารัชมงคลาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช จึงมีดำริที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความสมานฉันท์ของคนในชาติ เพื่อให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันภายใต้โครงการ “หมู่บ้านรักษาศีล 5” การดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นโครงการที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งยิ่งใหญ่ โดยใช้หลักของศีล 5 ในพระพุทธศาสนาเป็นแกนหลัก ซึ่งถ้าหากโครงการนี้ประสบความสำเร็จ เชื่อได้ว่าความสงบสุขร่มเย็นจะกลับคืนสู่สังคมไทยเพื่อให้ทราบผลของการดำเนินโครงการเชิงประจักษ์ในทางปฏิบัติและทราบถึงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จำเป็นต้องศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของโครงการ เพื่อประโยชน์ทั้งแก่การศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจ รวมทั้งนำเสนอทิศทางการแก้ปัญหาไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกัน

ในการพัฒนาสังคมและประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนสืบไป ในจังหวัดราชบุรี นั้นมีการดำเนินการตามนโยบายการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มาโดยลำดับ ในหลายอำเภอในจังหวัดราชบุรี ทั้งคณะสงฆ์และประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญในการช่วยกันขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นที่ปรากฏให้เห็นชัด (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558) ผู้วิจัยได้ศึกษาและเล็งเห็นความสำคัญในส่วนนี้จึงได้ศึกษาโดยใช้สถิติขั้นสูงมาวิเคราะห์เพื่อเกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาการบริหารจัดการประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี เพราะถึงแม้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จะมีการทำวิจัยหรือทำโครงการได้จากนักวิจัยคือผู้เชี่ยวชาญหลายๆแขนง แต่ในมิติของการบริหารจัดการของพระสังฆาธิการยังไม่มีการศึกษาและวิจัยได้อย่างชัดเจนในการบริหารจัดการว่าโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จะมีการขับเคลื่อนในรูปแบบใดและจะสามารถนำหลักธรรมและหรือหลักการบริหารจัดการที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปมาใช้ได้อย่างไรแล้วจะสามารถสร้างโมเดลให้เป็นรูปแบบที่ได้มาตรฐานได้อย่างไร จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยเห็นว่ามีความน่าสนใจในมิติของผู้บริหารจึงเห็นควรที่จะทำวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี” ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ พระสังฆาธิการในเขตจังหวัดราชบุรีทั้งหมด จำนวนทั้งหมด 515 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโดยใช้สถิติขั้นสูง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Study) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการถอดบทเรียนจากการลงพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยเลือกประชากรในการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยการแจกแบบสอบถามกับพระสังฆาธิการในเขตจังหวัดราชบุรีทั้งหมด จำนวน 515 รูป

ระยะที่ 2 เป็นการถอดบทเรียนจากการเปรียบเทียบตัวแปรแฝงที่สังเกตได้ ประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรีซึ่งผู้วิจัยเลือกจังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่อายุ 50 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.10 รองลงมาได้แก่ ผู้มีอายุ 20-30 คิดเป็นร้อยละ 17.90 เมื่อพิจารณาด้านพรรษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ 5-10 พรรษา คิดเป็นร้อยละ 42.10 รองลงมาได้แก่ 11-20 พรรษาขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 34.00 เมื่อพิจารณาด้านการศึกษาทางโลก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีการศึกษาทางโลกประถม - มัธยมคิดเป็นร้อยละ 52.60 รองลงมาได้แก่ ผู้มีการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.60 เมื่อพิจารณาด้านการศึกษาวุฒินักธรรมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีวุฒินักธรรมเอก คิดเป็นร้อยละ 85.40 รองลงมาได้แก่ มีวุฒินักธรรมตรี คิดเป็นร้อยละ 8.20 เมื่อพิจารณาด้านการศึกษาวุฒิปาฬิพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาบาลีคิดเป็นร้อยละ 75.70 รองลงมาได้แก่ ประโยค 1-2 ถึง ป.ธ.4 คิดเป็นร้อยละ 15.50

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในโมเดล มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 21 ตัวแปร ที่ใช้วัดตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร คือ 1) หลักการบริหาร POSDC (POSDC) 2) หลักการบริหารจัดการ 4 M (FOURM) 3) หลักธรรม (IDDHI) 4) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ราชบุรี (SILRA) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนต่ำสุด (Min) คะแนนสูงสุด (Max) สัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) โดยแยกวิเคราะห์ผลแต่ละตัวแปรดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของหลักการบริหาร POSDC พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยพื้นฐานการสะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.19$) รองลงมาคือ ด้าน D Directing (การอำนวยความสะดวก) ($\bar{X}=4.15$) และด้าน P Planning (การวางแผน) ($\bar{X}=4.09$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปรพบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 15.72 – 19.45 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0) แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีการกระจายของข้อมูลน้อย

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการ 4 M พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยพื้นฐานการสะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน M2 งบประมาณหรือเงิน (Money) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.23$) รองลงมาคือ ด้าน M1 คน (Man) ($\bar{X}=4.20$) และด้าน M3 วัสดุอุปกรณ์ (Material) ($\bar{X}=4.14$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 15.59 – 17.34 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีโค้งการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0) แสดงว่า ตัวแปรทุกตัวมีการกระจายของข้อมูลน้อย

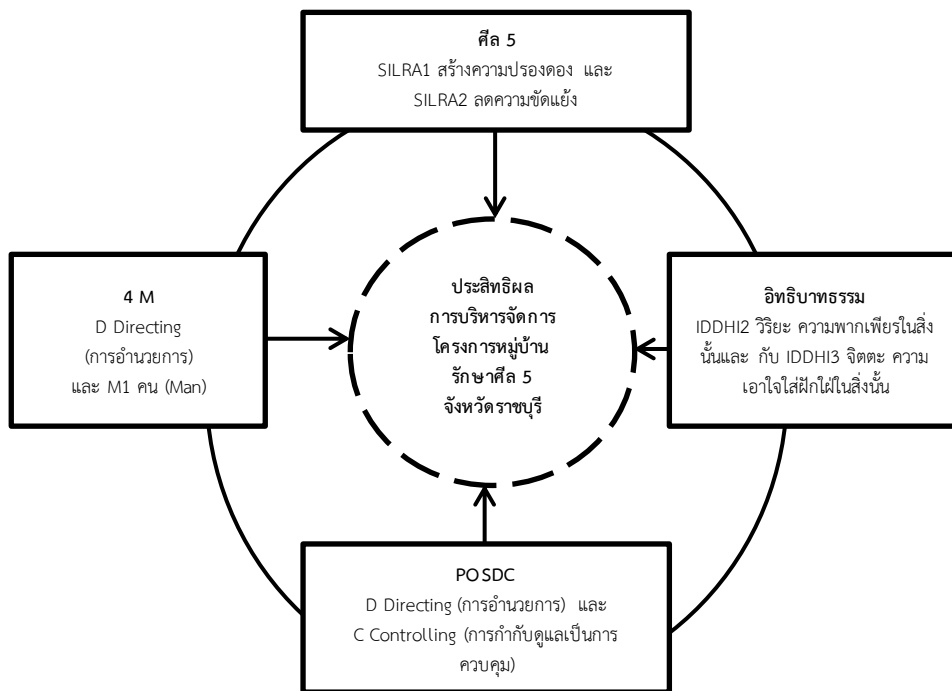
เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของหลักธรรมพบว่า โดยภาพรวมปัจจัยพื้นฐานการสะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน IDDH14 วิมิงสา ความหมั่นสวดส้องในเหตุผลของสิ่งนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.20$) รองลงมาคือ ด้าน IDDH1 ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ($\bar{X}=4.14$) และด้าน IDDH3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น ($\bar{X}=4.10$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 15.17 – 16.48 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีโค้งการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0) แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีการกระจายของข้อมูลน้อย

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ราชบุรีพบว่า โดยภาพรวมปัจจัยพื้นฐานการสะท้อนคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน SILRA1 สร้างความปรองดอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาคือ ด้าน SILRA4 สร้างความปลอดภัย ($\bar{X}=4.20$) และด้าน SILRA3 สร้างความมั่งคั่ง ($\bar{X}=4.18$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 16.40 – 16.99 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีโค้งการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0) แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีการกระจายของข้อมูลน้อยตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 21 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีจำนวน 253 คู่ มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .213 ถึง .977 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ O Organizing (การจัดองค์การ) และ S Staffing (งานบุคลากร) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .977 แสดงว่า คือ O Organizing (การจัดองค์การ) เพิ่มขึ้น S Staffing (งานบุคลากร) ก็เพิ่มขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์รองลงมาคือ O Organizing (การจัดองค์การ) และ C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .970 แสดงว่า O Organizing (การจัดองค์การ) เพิ่มขึ้น C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) จะเพิ่มมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวจุฑามาศ เสถียรพันธ์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุความสุขในชีวิตของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” พบว่า ความพึงพอใจในงาน ความรู้สึกทางบวก และความอดทนต่อสถานการณ์ทางลบ มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ 0.95, 0.94, 0.91, 0.91, 0.84, 0.78, 0.68, และ -0.14 ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนายปิยะวัฒน์ กรมระรวย (2560) ได้ทำวิจัย “โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครู” พบว่าโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครูมีความสอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์ (Chi-square = 96.63 , df = 78 , p = 0.075 , GFI = 0.985 , AGFI = 0.964 , RMR = 0.020, RMSEA = 0.018) ทั้งนี้ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของจิตวิญญาณ ความเป็นครูได้ร้อยละ 83.7

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรี

องค์ความรู้จากการวิจัย ได้แก่ ด้านหลักการบริหาร POSDC พบว่า มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.604 ถึง 0.970 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ D Directing (การอำนวยความสะดวก) และ C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.970 แสดงว่าเมื่อมี D Directing (การอำนวยความสะดวก) มากขึ้น C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) ก็มากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด S Staffing (งานบุคลากร) และ C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.604

ด้านหลักการบริหารจัดการ 4 M พบว่า มีค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.568 ถึง 0.955 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ D Directing (การอำนวยความสะดวก) และ M1 คน (Man) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.955 แสดงว่าเมื่อมี D Directing (การอำนวยความสะดวก) มากขึ้น คน (Man) ก็มากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด O Organizing (การจัดองค์การ) และ M4 การจัดการ (Management) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.568

ด้านหลักกรรม พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.213 ถึง 0.932 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ IDDH2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้นและ IDDH3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.932 แสดงว่าเมื่อมี IDDH2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้นมากขึ้น IDDH3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้นก็มากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด S Staffing (งานบุคลากร) และ IDDH2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.213

ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ราชบุรี พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.440 ถึง 0.934 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ SILRA1 สร้างความปรองดอง และ SILRA2 ลดความขัดแย้ง โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.934 แสดงว่าเมื่อมี SILRA1 สร้างความปรองดองมากขึ้น SILRA2 ลดความขัดแย้ง ก็มากขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด S Staffing (งานบุคลากร) และ SILRA3 สร้างความมั่งคั่ง โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เท่ากับ 0.440 ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ตัวแปรที่เป็นตัวแปรแฝงภายในและตัวแปรแฝงที่สังเกตได้มีความสัมพันธ์กันตามค่าของสถิติ

สรุปองค์ความรู้

1. **ด้านหลักการบริหาร POSDC** พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ D Directing (การอำนวยการ) และ C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) หมายถึงเมื่อมีพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการด้าน D Directing (การอำนวยการ) จะทำให้มีด้าน C Controlling (การกำกับดูแลเป็นการควบคุม) มากขึ้นโดยไม่ต้องผ่านปัจจัยแฝงอย่างอื่น

2. **ด้านหลักการบริหารจัดการ 4 M** พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ D Directing (การอำนวยการ) และ คน (Man) หมายถึงเมื่อมีพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการด้าน D Directing (การอำนวยการ) จะทำให้มีด้าน คน (Man) มากขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้าน 4 M ต้องผ่านตัวแปรของหลักการบริหาร POSDC จึงจะสามารถประสบผลสำเร็จที่ดีกว่าเดิมได้

3. **ด้านหลักกรรม** พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ IDDH2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้นและ IDDH3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น หมายถึงเมื่อมีพระสังฆาธิการมี IDDH2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้นจะทำให้มีด้าน IDDH3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น มากขึ้นด้วยโดยไม่ต้องผ่านปัจจัยแฝงอย่างอื่น

4. ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ราชบุรี พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ SILRA1 สร้างความปรองดอง และ SILRA2 ลดความขัดแย้ง หมายถึงเมื่อมีพระสงฆ์ธำมณี SILRA1 สร้างความปรองดอง จะทำให้มีด้าน SILRA2 ลดความขัดแย้ง มากขึ้นด้วยโดยไม่ต้องผ่านปัจจัยแฝงอย่างอื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดราชบุรีจึงมีผลสรุปดังต่อไปนี้

1. ปัจจุบันนี้สามารถจัดกิจกรรมอยู่ในหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลที่พระสงฆ์ได้ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ควรให้อยู่ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาที่อยู่ในมติมหาเถรสมาคม
2. ควรมีรูปแบบในการเผยแผ่ในเรื่องหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้เข้าถึงประชาชนให้เป็นปกติโดดไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นธรรมะไกลตัวหรือ คิดว่าเป็นเรื่องของพระทั้งที่จริงคือเรื่องของประชาชนทั่วไป
3. เป็นโครงการที่จัดอย่างมีส่วนร่วมจากหลายหน่วยงานจึงควรวางนโยบายให้ผู้ปฏิบัติงานได้รู้ถึงหน้าที่ๆ ตนได้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ในเรื่องสร้างรูปแบบในการทำให้ศีล 5 เป็นที่น่าสนใจมากกว่านี้และสะท้อนแนวความคิดในรูปแบบคุณภาพด้วย
2. ควรนำผลงานที่ได้จากการวิจัยนี้ไปต่อยอดและนำไปปฏิบัติเพื่อสร้างรายได้หรือลดความขัดแย้ง/สร้างความปรองดองได้จริงโดยการนำองค์ความรู้ในการพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา แซ่หลี่. (2562). รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวัยรุ่นไทยยุคใหม่ ตามหลักพุทธธรรม ผ่านกลไกการขับเคลื่อนโครงการคลินิกคุณธรรม ของ พระธรรมวิทยากร. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 59-70.
- จุฑามาศ เสถียรพันธ์. (2559). *การพัฒนาโมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุความสุขในชีวิตของ บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปิยะวัฒน์ กรมระวย. (2560). *โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูวินัยธรเอนก เตชวโร. (2560). การบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอยู่ ร่วมกันของชุมชนต้นแบบภาคเหนือตอนล่าง. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2 ฉบับพิเศษ), 588-589.
- พระเทพสิงหราชจารย์ โสภณ โสภโณ. (2562). การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(3), 1-14.
- พระมหาภคกฤษฎา กิตติโสภโณ. (2558). *การสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเสาร์คำ ธรรมธีโรและคณะ. (2563). หลักธรรมมาภิบาลในกระบวนการยุติธรรมของ คณะสงฆ์ในจังหวัดชลบุรี. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(1), 135-147.
- พระศรีสุทธิโมลี. (2524). *พุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมเด็จพระญาณวโรดม. (2552). *แผนชีวิต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). *คู่มือการดำเนินการโครงการสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5”.